

- розширення в межах чинного законодавства функцій і послуг, які надають товарні біржі на ринку, зокрема інфраструктурне обслуговування;
- удосконалення нормативно-правової бази шляхом розробки нових законопроектів, а саме Законів України “Про товарні деривативи”, “Про зміни і доповнення до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, “Про зміни і доповнення до Закону України “Про податок на додану вартість”, доповнення до проектів Податкового та Цивільного Кодексів України та інших, які будуть необхідні для регламентації діяльності товарних бірж на ринку;

Отже, комплексний підхід до стабілізації біржової діяльності полягає передусім у створенні відповідних законодавчих передумов для перетворення сучасного біржового ринку України у цивілізований строковий біржовий ринок, який може зацікавити підприємців у використанні сучасних вискоєфективних біржових інструментів регулювання ризиків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сохацька О.М. Біржова справа: підруч. Тернопіль: Карт-Бланш, 2003. 602с.
2. Організація біржової діяльності: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. усіх форм навчання баз. напряму підготов. «Менеджмент»] / Кузьмін О. Є. та ін.; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 238 с.

Вікторія КИРИЧЕНКО,

студентка 3 курсу

гуманітарно-економічного факультету

Науковий керівник: **Вікторія ШВАЧКО,**

старший викладач (БДПУ)

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ. УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНИМИ РИЗИКАМИ

Актуальність. Сучасний стан практики управління проектами в Україні в різних галузях господарства характеризуються набуттям рис «відкритих систем», з досить приблизно визначеними результатами на початку їх реалізації. Тому актуальним питанням для проектного менеджера сьогодні є управління ризиками проекту. Дана галузь знань управління проектами є слабко формалізованою, ризик-менеджмент навіть вважається «неточною» наукою, а ризики, що виникають в проектах, потребують оцінки та управління ними.

Ступінь досліджуваності проблеми. Дане питання розглядається в роботах У. Шарпа, Дж. Бейлі, В. Вітлінського, Г. Великоіваненко, А. Мертенс, В. Шевчука, А. Гойко, В. Морозова, Є. Непомнящого, Н. Сичової, А. Череп, С. Шуміліна, В. Шапіро, В. Герасимова, Д. Ендовицького.

Мета і методи дослідження: визначити необхідність раціонального управління проектними ризиками за допомогою використання порівняльного аналізу та процесного підходу.

Сутність дослідження: Сучасні проекти в різних галузях стають все складнішими, активно використовують нові технології, а також все частіше вони є «відкритими», тобто все складніше чітко сформулювати кінцеву мету, описати продукт проекту на початкових стадіях його реалізації. Це призводить до появи великої кількості ризиків (технічних, економічних, технологічних, фінансових, політичних, правових та ін.), що негативно впливають на результати проекту [1]. Тому при управлінні проектами сьогодні проектний менеджер обов'язково повинен використовувати методологію управління ризиками. Управління можна визначити як мистецтво і науку аналізу ризику з подальшою організацією заходів, які дозволяють найкращим чином, з точки зору цілей проекту, ліквідувати або мінімізувати ризик. Для того, щоб запропонувати методи зниження ризику або зменшити зв'язані з ним негативні наслідки, спочатку треба виявити відповідні фактори і оцінити їх значущість. Цю роботу прийнято називати аналізом ризику. На етапі планування проекту аналізуються його ризики та застосовуються методи зменшення негативних наслідків ризиків. Мета управління ризиками – попередити неприємності [2]. Призначення аналізу ризику – надати потенційним партнерам необхідні дані для прийняття рішення про доцільність участі в проекті та розробці заходів щодо захисту від можливих фінансових втрат. Для аналізу ризику використовують критерії, запропоновані відомим американським експертом Б. Берлімером:

1. Збитки від ризику незалежні один від одного.
2. Збитки за одним напрямом із «портфеля ризиків» необов'язково збільшують ймовірність збитків за іншим (за виключенням форс-мажорних обставин).
3. Максимально можливі збитки не повинні перевищувати фінансових можливостей суб'єктів, що беруть участь в даному виді економічної діяльності [3].

Управління ризиком і можливостями є безперервним процесом, який має місце на всіх фазах життєвого циклу проекту, від зародження ідеї до його завершення. Уроки, отримані після закриття проекту відіграють велику роль в майбутньому проектів. Менеджер проекту несе відповідальність за виконувани ним профілактичні кроки, за дії на випередження з боку всіх членів команди, за пильність щодо і ризиків і можливостей, за участь усіх зацікавлених сторін у процесі в разі необхідності, за залучення до роботи відповідних експертів у ролі консультантів для надання підтримки проекту з питань управління ризиком. Широко використовується технологія зменшення стану невизначеності, який присутній в зоні ризику, заснована на принципі послідовності – зменшення стану невизначеності при оцінці ризику шляхом розбивки статті ризику на складові компоненти. Сумарна оцінка відхилень за компонентами менше, ніж відхилення всієї статті ризику. Для того, щоб скоротити відхилення при оцінці вартості проекту, статті витрат розбиваються на складові компоненти і таким чином знижується стан неясності при оцінці. Дроблення процесу на компоненти проводиться декілька разів, до тих пір, поки відхилення всіх компонентів вартості не опуститься нижче допустимої межі.

Аналіз та оцінка ризиків полягає в тому, що особи, які приймають рішення в проектах, обирають відповідні політики шляхом передбачення та прийняття рішень в умовах невизначеності оцінюючи кількісно та якісно позитивні та негативні події в проектах, які очікуються в майбутньому. Використовуються базові методи теорії ймовірностей та статистики. Багато ризикових подій в проектах містяться в різних галузях, таких як новітні технічні доробки, технічний розвиток, інженерія, маркетинг, фінанси та організація проекту. Експерти, ангажовані в цих сферах, хоч і є висококваліфікованими, але часто не мають базових знань з управління проектами і роблять невірні вибори через вплив корпоративних культур [4]. При цьому багато організацій дотримуються жорстких процедур в прийнятті рішень, не звертаючи уваги на тренди та вимоги часу. Результати такого аналізу та оцінки ризиків створюють значний вплив особливо у вартості, розкладі та якості. Аналіз ризиків в прийнятті рішень в умовах невизначеності має базуватися на математичному та логічному мисленні. Чим більше невизначеності є в проекті, тим більше вимагається реалістична оцінка ризиків.

Основні висновки. Управління ризиком здійснюється на всіх стадіях життєвого циклу проекту за допомогою моніторингу, контролю та необхідних коригуючих дій. Проведене дослідження показало, що в теперішній час процеси управління ризиками є тим напрямком знань в сфері управління проектами, який активно розвивається. Дослідження світового досвіду, його актуалізація та імплементація в управління проектами української спільноти є однією з найважливіших напрямків наукового пошуку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Словник-довідник з питань управління проектами. Українська асоціація управління проектами / за ред. С.Д. Бушуєв. К.: Видавничий дім «Деловая Украина», 2001. 640 с.
2. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
3. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: монографія. К.: КНЕУ, 2004. 480 с.
4. Дюгованець О.М. Підвищення ефективності управління ризиками фірми в умовах нестабільності. *Фірма в умовах глобальної нестабільності: виклики, можливості та ризики нової економіки*: кол. монографія. Ужгород: АУТДОР-ШАРК, 2015. С. 193–310.

Вікторія КИРИЧЕНКО,

студентка 3 курсу

гуманітарно-економічного факультету.

Науковий керівник: **Олена ЗАДВОРНА,**

старший викладач (БДПУ)

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ І ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Актуальність. Безробіття становить загрозу стабільному національному розвитку та національній безпеці, а оскільки економіка України переживає не найкращі часи, то вивчення цього питання на